

EL LENGUATGE

Tractar de vostè

El català és, com se sap, una llengua amb un sistema de tres tractaments, *tú, vos i vostè*, dos dels quals —els dos darrers— són tractaments de cortesia. Ja ens hem referit algunes vegades a diverses qüestions relacionades amb aquest sistema de triple tractament. Ara ens volem referir, simplement, a la manera de referir-s'hi.

El fet que el mot *tu* sigui no un simple pronom personal fort, com *jo* o com *ell*, sinó, a més, una forma que adoptem o que rebutgem quan ens hem d'adreçar a algú, i que determina, a més, l'ús de les formes verbals i possessives, és a dir, el que en diem un tractament, ha fet que creés tota una família de mots, amb l'ajuda dels sufixos adequats, família de què manquen els altres pronoms forts, com *jo* o *ell*. El Diccionari Fabra indica els següents: els verbs *tuejar* i *tutejar*, amb el significat idèntic "tractar de tu", i els substantius *tuteig* i *tutejament*, també amb un mateix significat: "acció de tutejar". Però és una cosa ben sabuda que no tots els mots demostren la mateixa capacitat per a la creació de derivats, i en el cas que ara ens ocupa, és ben evident

que els altres dos tractaments del català, *vós i vostè*, no han tingut aquesta capacitat que ha demostrat *tu*.

Format seguint l'analogia de *tuteig*, hi ha qui no s'està de recórrer al derivat "vosteig", i no seria gens estrany que algú, anant més enllà, se servís del verb "vostejar". És cert que si mai hem vist escrites aquestes formes ha estat en cartes particulars, de to familiar i amistós, en què l'estil festiu i àdhuc frònic pot justificar plenament tota mena d'iniciatives personals i d'originalitats de llenguatge. Però bé és lícit d'assenyalar que aquests derivats de *vostè* no són sinó el que hem dit, iniciatives personals, que no figuren certament a cap diccionari i que no convenen en l'ús públic de la llengua. Amb tot, el punt més essencial que importa de posar en relleu és aquesta desigual capacitat dels mots per a la formació de derivats. El francès, a partir de "vous" ha format els derivats "vouvoyer" i "vouvoisement", però no sembla pas possible d'obtenir unes formes equivalents ni del castellà "usted" ni del català *vós* (algú gosaria dir "vos-eig" i "vosejar"?). No podem forçar la formació de derivats. I, d'altra banda, dient simplement *tractar de vostè* o *el tractament de vostè* podem formar, sense cap dificultat, totes les frases que ens calguin.